

1. Dejavnost gospodarske družbe!

Lahko se opravlja kakršna koli dejavnost, ki je v skladu z zakoni in moralo. Vpisana mora biti v sodni register. Opravljajo se lahko tudi posli, ki so pomembni za obstoj družbe, ne pomenijo pa neposrednega opravljanja dejavnosti.

2. Nezmožnost izpolnitve!

Obveznost preneha, če postane njena izpolnitev nemogoča zaradi okoliščin, za katere dolžnik ne odgovarja. Dolžnik mora dokazati okoliščine, ki izključujejo njegovo odgovornost.

3. Načelo dispozitivnosti!

Udeleženci lahko prosto urejajo obligacijska razmerja, ne smejo pa jih urejati v nasprotju z ustavo, s prisilnimi predpisi ali moralnimi načeli. Gre za t.i. pogodbeno svobodo.

4. Začasnica!

So potrdila o udeležbi, ki se delničarjem izročijo pred izdajo delnic. Vedno so pisane na ime, če ne so neveljavne.

5. Prokura!

Posebna vrsta zastopstva, ki opravičuje zastopnika-prokurista.

6. Izključitev družabnika!

Eden ali več družbenikov lahko s tožbo zahteva izključitev družbenika pri katerem obstaja utemeljeni razlog. Izločeni družbenik je udeležen na dobičkih in izgubi pri poslih, ki v trenutku izključitve še niso bili končani. Ima pravico na koncu poslovnega leta zahtevati obračun med tem končanih poslov, izplačilo zneska, ki mu pripada in obvestilo o stanju še nedokončanih poslov.

7. Kdaj je pogodba sklenjena?

Pogodba je dvostranski pravni posel. Sklenjena je, ko se stranki sporazumeta o njenih bistvenih sestavinah in ko dosežeta soglasje volje.

8. Kdaj je pogodba veljavna?

Pogodba je veljavna, ko so izpolnjeni določeni pogoji. Ti so: poslovna sposobnost pogodbenih strank, sklenitev pogodbe z pravo voljo strank, sklenitev pogodbe glede možnega in dopustnega predmeta pogodbe in sklenitev pogodbe v veljavni obliki.

9. Stečajni senat! Stečajni upravitelj!

Sta organa stečaja. Senat: odloči o začetku postopka (3 sodniki), določa nujne posle, postavi stečajnega upravitelja, izda sklep o razdelitvi stečajne mase in o zaključku stečajnega postopka. Upravitelj: sestavi načrt stečajnega postopka, skrbi za vodenje poslov, za izterjavo terjatev, pripravi osnutek razdelitve, in skrbi, da postopek poteka brez zavlačevanja.

10. Zastopanje!

Družbo zastopajo osebe, ki so določene z zakonom ali z aktom o ustanovitvi družbe-zastopniki. Zakonski zastopniki: zastopanje jim je priznано že po samem zakonu.

11. Pravna odgovornost za stvarne in pravne napake!

Za stvarne: Prodajalec odgovarja za stvarne napake, ki jih je stvar imela takrat, ko je nevarnost prešla na kupca.

Za pravne: Prodajalec odgovarja, če ima na prodani stvari kdo tretji kakšno pravico, ki izključuje, zmanjšuje ali omejuje kupčevo pravico pa o njej kupec ni bil obveščen in ni privolil, da bo vzel stvar, ki je z njo obremenjena.

12. Izpodbojnost pogodbe!

Pogodba je izpodbojna, če jo je sklenila stranka, ki je poslovno omejeno sposobna, če so bile pri njeni sklenitvi napake glede volje strank kot tudi. Če je bilo na podlagi takšne pogodbe kaj izpolnjeno je treba vrniti ali dati ustrezno denarno nadomestilo. Pogodbenik, ki je kriv za izpodbojnost je drugemu odgovoren za škodo, ki jo le ta pretrpel zaradi tega. Pravica do uveljavljanja izpodbojnosti preneha po preteku 3 let od dneva podpisa.

13. Pravne posledice stečajnega postopka!

Oblikovanje stečajne mase, prenos pooblastil na stečajnega upravitelja, delovna razmerja (prenehajo), dolžnikovi računi (prenehanje pravic pooblaščenih), dolžnikova firma (dopis »v stečaju« in nov račun), izvršbe in zavarovanja (ni mogoče dovoliti ukrepov), terjatve upnikov (nedospele denarne-dospele, nedenarne-denarne), obresti (ne nehajo teči), zastaranje terjatev (pretrga se zastaranje), pobot terjatev (dovoljen), obojestransko odplačne pogodbe (Izpolni, zahteva izpolnitev, odstopi), nalogi in ponudbe (izgubijo veljavnost, ponudbe tudi), izpodbijanje pravnih dejanj (upniki-pravico izpodbijati za zadnje leto), ločitvene in izločitvene pravice (na te ne vpliva), dokončanje nujnih poslov (se dokončajo), nadaljevanje proizvodnje in tekočih poslov v stečaju (lahko)

14. Garancijski list!

Z garancijo prodajalec garantira, da bo kupljena stvar delovala določen čas.

15. Sodni register!

Register kjer se družbe registrirajo oz. kjer se vpisujejo zakonsko zahtevani podatki o družbi. Vodi ga sodišče. Postopek o reg. zadevah ureja zakon ZSREG.

16. Ničnost pogodbe! Posledice!

Je takrat, ko pogodba nasprotuje ustavi, predpisom ali moralnim načelom ali, če je drugače pomanjkljiva. Napaka glede predmeta. Stranke vrniti kar so drug od drugega prejele. Krivec odgovarja za škodo. Pravica do uveljavljanja nikoli ne preneha

17. Kaj je tipizirana pogodba in njih uporaba?

So pogodbe, ki so vnaprej pripravljene. Tudi obrazci so vnaprej pripravljene in določeni. (RTV naročnina, elektrika, zavarovalniške pogodbe)

18. Sedež gospodarske družbe!

Je kjer je družba vpisana v sodni register, kjer opravlja svojo dejavnost in vodi svoje posle.

19. Prenovitev – novacija!

S pogodbo o prenositvi prejšnja obveznost preneha, nova pa nastane, če se o tem dogovorita upnik in dolžnik.

20. Načelo avtonomije!

Velja, da imajo udeleženci možnost prosto vstopati v obligacijska razmerja. Če želijo pogodbo sklenejo, če pa ne, pa ne.

21. Prednostna delnica? Delnica? Menica? Ček?

Delnice so vrednostni papirji in se glasijo na prinosnika ali na ime. Sestavljene so iz treh delov-plašča, kuponske pole in talona. Prednostne delnice zagotavljajo njihovim imetnikom poleg pravic iz navadnih delnic še določene prednostne pravice (prednost pri izplačilu vnaprej določenih zneskov ali % nominalne vrednosti delnic ali od dobička, prednost pri izplačilu ob likvidaciji družbe in druge pravice določene s statutom družbe). So zbirne-kumulativne in udeležbene-participativne prednostne delnice. Ni pravice glasovanja.

22. Kaj so uzance in njih uporaba?

So zbrani, načrtno urejeni, pisno določeni in objavljeni trgovski običaji. Razvrščamo jih na splošne in posebne. Uporabljajo se le, če se udeleženci dogovorili za njihovo uporabo ali če iz okoliščin izhaja, da so hoteli njihovo uporabo.

23. Kapitalske družbe!

D.O.O. je družba katere kapital sestavljajo osnovni vložki družbenikov. Vrednost vložkov je lahko različna. Odgovornost: družbeniki za obveznosti ne odgovarjajo. Ustanovi jo 1 ali več fizičnih ali pravnih oseb in največ 50. Ustanovi se s pogodbo v obliki notarskega zapisa. Osnovni kapital: najmanj 2,1 MIO, posamezni vložki 14.000 sit. 1/3 kapitala mora biti zag. v denarju. Organi D.O.O.: skupščina, nadzorni svet - ni nujen, poslovodja zastopa družbo in vodi poslana lastno odgovornost.

D.D. je družba, ki ima osnovni kapital razdeljen na delnice. Odgovornost: družba odgovarja družbenikom le z vsem svojim premoženjem. delničarji ne odgovarjajo za obveznosti družbe. Ustanovi jo lahko najmanj 5 fizičnih oseb, ki sprejmejo statut. Lahko se ustanovi sočasno ali postopno. Osnovni kapital: najmanj 6 MIO sit. Izražen je v domači valuti. Organi: Uprava - je obvezen organ, ki zastopa in predstavlja družbo in jo vodi v njeno dobro. 1 ali več članov. Nadzorni svet - ali ga ima je določeno s statutom družbe ali, če so izpolnjeni določeni pogoji. Nadzoruje vodenje poslova družbe. 3 člani. Skupščina: na njej delničarji uresničujejo svoje pravice v zadevah družbe. Ne odloča o vprašanih vodenja poslova. Skliče se 1 mesec pred dnevom zasedanja. Sklepa o delitvi dobička, letnem poročilu, imenovanju članov NS, spremembah statuta, imenovanju revizorja.

Osebnе družbe!

S.P. je fizična oseba, ki opravlja pridobitno dejavnost kot izključno.

Firma vsebuje označbo dejavnosti in ime in priimek podjetnika in označbo s.p.

Začetek in prenehanje poslovanja mora podjetnik priglasiti organu pristojnemu za javne prihodke. Postopek priglasitve je predpisan.

D.N.O. je družba dveh ali več oseb, ki odgovarjajo za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem. Razmerja med družbeniki uredijo z družbeno pogodbo. Posle vodijo vsi družbeniki.

K.D. družba ene ali več oseb. Najmanj en - komplementar - odgovarja za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem, najmanj en pa ne-komanditist. Komanditist ni upravičen do vodenja poslova, ni upravičen zastopati družbo, odgovarja pa za obveznosti družbe do višine neplačanega zneska, ki bi ga moral po pogodbi vplačati.

24. Skupna značilnost družb?

25. Preoblikovanje družb!

Glede na cilje, ki jih želijo ustanovitelji uresničiti v okviru družbe se lahko odločijo za ustrezne pravnoorganizacijske oblike družbe. Po ustanovitvi družbe imajo to možnost s preoblikovanjem obstoječe družbe. Spremeni se le pravnoorganizacijska oblika družbe.

26. Povezovanje družb!

Pomeni vzpostavljanje medsebojne koordinacije ali subordinacije med pravno samostojnimi družbami, zaradi uresničevanja določenih skupnih ciljev. S povezovanjem se ne ustanavlja nova pravna oseba, niti povezane družbe ne izgubijo svoje pravne samostojnosti. Za povezane družbe se štejejo pravno samostojne družbe, ki so v medsebojnem razmerju tako da: -ima ena družba v drugi večinski kapitalski delež, -je ena družba dejansko odvisna od druge, -so podrejene enotnemu vodstvu obvladujoče družbe, -sta dve družbi vzajemno kapitalsko povezani, -so povezani s podjetniškimi pogodbami

27. Kaj je odvisna, obvladujoča družba, družba z večinskim deležem?

ODVISNA in **OBVLADUJOČA** - odvisna je pravno samostojna družba, ki jo neposredno ali posredno na podlagi dejanskih okoliščin obvladuje druga družba (obvladujoča družba). Domneva se, da je družba v večinski lasti odvisna od družbe, ki ima v njej večinski delež.

DRUŽBA Z VEČINSKIM DELEŽEM - če večina deležev v pravno samostojni družbi pripada drugi družbi ali če drugi družbi pripada večina glasovalnih pravic (večinski delež), se šteje ta družba za družbo v večinski lasti, druga družba pa je družba z večinskim deležem.

28. Združevanje družb!

Združitev družb pomeni gospodarsko in pravno združevanje premoženja dveh ali več družb brez postopka likvidacije posamezne družbe. Posledica združevanja je pravno prenehanje vsaj ene od družb tako, da njeni delničarji oz. družbeniki pridobijo nadomestilo v delnicah oz. poslovnih deležih družbe, ki je nastala z združitvijo. Najpogostejši obliki sta: -pripojitev (pravni prenos premoženja ene ali več družb na prevzemno družbo, kjer delničarji oz. družbeniki prevzete družbe kot nadomestilo za svoje dotedanje delnice oz. deleže, dobijo delnice oz. deleže prevzemne družbe) - spojitev (kot postopek ustanovitve nove družbe, na katero preide premoženje družb, ki spajajo v zameno za zagotovitev delnic oz. deležev nove družbe).

29. Prenehanje družb!

Družbe lahko prenehajo z večimi postopki: -po skrajšanem postopku brez likvidacije, -likvidacija, -prisilna poravnava, -stečajni postopek

30. Prisilna poravnava! Namen!

Prezadolženi dolжник lahko predlaga upnikom pred začetkom ali med samim stečajnim postopkom, sklenitev prisilne poravnave, to je izvedbe posebnega postopka pred sodiščem z namenom, da se odpravi njegova prezadolženost - lahko z odložitvijo izplačila ali zmanjšanjem dolgov, ter z reorganizacijo, ki naj mu zagotovi normalno gospodarsko poslovanje.

31. Stečaj!

Stečaj je z zakonom urejena oblika prenehanja gospodarskih subjektov. Stečajni postopek se opravi nad dolžnikom, ki je dalj časa plačilno nesposoben in prezadolžen ter v drugih primerih določenih z zakoni. Stečajni postopek se ne opravi, če ima dolžnik samo enega upnika. Lahko ga predlagajo upniki, sam dolžnik ali osebno odgovorni družbenik. Sodišče uvede stečajni postopek po uradni dolžnosti nad dolžnikom v primeru, da dolžnik ni zagotovil izplačila plač za obdobje zadnjih 3 mesecev ali, da ima blokiran žiro račun oz. je nelikviden zadnjih 12 ali več mesecev.

32. Likvidacija!

Družba lahko preneha obstajati zaradi preteka časa za katerega je bila ustanovljena ali če so družbeniki tako odločili s sklepom, ki mora biti sprejet z najmanj $\frac{3}{4}$ ali z aktom družbe določeno višjo večino zastopanega osnovnega kapitala in drugih zahtev. Če so družbeniki odločili, da bo družba prenehala obstajati, tudi sami sprejmejo sklep o prenehanju družbe in začetku likvidacije – sklep o likvidaciji. Likvidacijski postopek izvede pristojno sodišče, na katerega območju je sedež pravne osebe.

34. Kako se prične stečaj?

Lahko ga predlagajo upniki, sam dolžnik ali sodišče (če ni plač zadnje tri mesece ali če je blokiran račun 12 ali več mesecev). Uvede se z vložitvijo pisnega predloga s strani predlagatelja. Predsednik stečajnega senata razpiše narok za obravnavo in najkasneje v treh dneh začne teči stečajni postopek.

35. Kdo vodi postopke stečaja, likvidacije in prisilne poravnave?

STEČAJ : Stečajni senat, ki odloča o začetku stečajnega postopka, določa nujne posle, ki se morajo končati med stečajnim postopkom, postavlja in odstavlja stečajnega upravitelja, potrjuje osnutek glavne razdelitve stečajne mase in izda sklep o razdelitvi le te in odloča o zaključku stečajnega postopka.

Stečajni upravitelj sestavi načrt poteka stečajnega postopka, skrbi kot dober gospodar za vodenje poslov, skrbi za izterjavo terjatev dolžnika, unovči stvari dolžnika, ki spadajo v stečajno maso, sestavi osnutek razdelitvene in osnutek stečajne bilance in skrbi, da postopek poteka hitro in brez nepotrebnega zavlačevanja.

Upniški odbor zahteva in obravnava **poročilo** stečajnega upravitelja o poteku stečajnega postopka in o stanju stečajne mase in daje mnenje o stečajnemu senatu o unovčevanju dolžnikovega premoženja.

PRISILNA PORAVNAVA **Poravalni senat**, ki ga sestavljajo trije sodniki in eden od teh je predsednik senata ali sodnik posameznik. Ko ugotovijo, da so izpolnjeni pogoji za začetek postopka določijo upravitelja.

Upravitelj prisilne poravnave odgovarja vsakemu udeležencu v postopku prisilne poravnave za škodo, ki mu jo prizadene namenoma ali iz hude malomarnosti.

Upniški odbor imenuje poravalni senat iz seznama prijavljenih upnikov zato, da se zavaruje koristi upnikov.

LIKVIDACIJA Organa sta likvidacijski senat in likvidacijski upravitelj.

Likvidacijski upravitelj je lahko eden ali več oseb, ki so člani vodstva družbe lahko pa se določi tudi druga pravna oseba (likvidacijsko podjetje).

36. Razlika med javnim podjetjem in javnim gospodarskim zavodom?

Javni gospod. Zavod: vlada ali lokalna skupnost ustanovi za opravljanje ene ali več gospodarskih dej., kadar se v celoti izvajajo kot neprofitne. **Javno podjetje**: vlada ali lokalna skupnost ustanovi kot podjetje v lasti republike ali lokalne skupnosti ali kot podjetje z vložki zasebnega kapitala.

38. Načelo skrbnosti!

Udeleženci v obligacijskih razmerjih morajo pri izpolnjevanju svojih obveznosti ravnati s skrbnostjo. (skrbnost dobrega gospodarja). Ravnati morajo z večjo skrbnostjo po pravilih stroke in po običajih (skrbnost dobrega strokovnjaka)

39. Načelo vestnosti in poštenja!

Pri sklepanju obligacijskih razmerij in pri izvrševanju pravic in izpolnjevanju obveznosti iz teh razmerij morajo udeleženci spoštovati načelo vestnosti in poštenja. Udeleženci morajo ravnati v skladu z dobrimi poslovnimi običaji.

40. Načelo prepovedi in zlorabe pravic!

Pravice iz obligacijskih razmerij je treba izvrševati v skladu s temeljnimi načeli ZOR. Udeleženci se morajo pri izvrševanju svojih pravic vzdržati ravnanja s katerim bi bila otežena izpolnitev obveznosti drugih udeležencev.

41. Dober poslovni običaj!

Ima tri temeljne značilnosti: -se oblikuje v poslovni praksi, -je vsebinsko natančnejši od zakonov, ki le okvirno urejajo dol. Področje, -po panogah in strokah se lahko razlikujejo

42. Razlikovanje gospodarskih pogodb in druge pogodbe!

So pogodbe, ki jih sklepajo med seboj gospodarski subjekti.

43. Neveljavni pravni posli!

Ničnost ali izpodbojnost. nična je pogodba, ki nasprotuje ustavi, prisilnim predpisom ali moralnim načelom. Vsaka stranka mora drugi vrniti vse kar je prejela na podlagi take pogodbe.

45. Obveznost! Utrditev obveznosti!

Za nastanek obveznosti mora nastati tudi vsaj en ali več pravnih dejstev. Temelji za nastanek obveznostnih razmerij so: -pogodba, -enostranski pravni posli, -nastanek oz. povzročitev škode, -neupravičena pridobitev.

Stranki lahko medsebojne obveznosti še utrdita oz. zavarujeta z: -pogodbeno kaznijo, -poroštvom, -varščino, -predujemom, -aro, -odstopnino, -pridržno pravico, -zastavno pravico, -zamudnimi obrestmi, -sodnimi penali, -

46. Pogodbena kazni!

Upnik in dolžnik se dogovorita, da bo dolžnik plačal upniku določen denarni znesek ali mu preskrbel kakšno drugo gmotno korist, če ne izpolni svoje obveznosti ali če zamudi z njeno izpolnitvijo. Ne velja za denarne obveznosti.

47. Poroštvo!

S poroštvom se porok nasproti upniku zavezuje, da bo izpolnil veljavno in zapadlo obveznost dolžnika, če ta tega ne bi storil. Poroštvena izjava zavezuje poroka le, če da poroštvono izjavo pismeno.

48. Varščina!

Varščina je določen denarni znesek, ki ga ena stranka da drugi za utrditev sklenitve pogodbe ali za zagotovitev izpolnitve obveznosti iz pogodbe.

49. Ara!

Če je ob sklenitvi pogodbe ena stranka dala drugi nek znesek denarja ali neko količino nadomestnih stvari v znamenje, da je pogodba sklenjena, se šteje, da je pogodba sklenjena, ko je ara dana, če ni dogovorjeno kaj drugega. Pri izpolnitvi pogodbe se mora ara vrniti ali vštetiti v izpolnitev obveznosti.

50. Prevzem dolga, pristop dolga, prevzem izpolnitve?

Prevzem dolga: opravi se s pogodbo med dolžnikom in tretjim (prevzemnikom) v katero je privolil upnik. Dolžnik je s tem prost obveznosti. Pristop dolga: s pogodbo med upnikom in tretjim stopi tretji v zavezo poleg dožnika. Zavezuje se upniku, da do izpolnil njegovo terjatev od dolžnika. Prevzem izpolnitve: izpolnitev se prevzema s pogodbo med dolžnikom in tretjim s katero se tretji dolžniku zavezuje, da bo izpolnil njegovo obveznost nasproti njegovemu upniku. Upnik nima nasproti njemu nobene pravice.

51. Sprememba pogodbe ali razveza!

Ob sklenitvi pogodbe lahko nastanejo okoliščine, ki otežujejo izpolnitev obveznosti ali pa se zaradi njih ne da doseči namena pogodbe. Zato lahko stranka zahteva razvezo pogodbe.

52. Zamuda, potek časa in zastaranje pogodbe!

Zamuda: če se obveznosti ne izpolnijo v roku, ki je določen. Pretek časa: trajno dolžniško razmerje z določenim rokom preneha, ko rok preteče. Če trajanje razmerja ni določeno ga lahko vsaka stranka prekine z odpovedjo. Zastaranje: s tem preneha pravica zahtevati izpolnitev obveznosti ne pa obveznost sama. Nastopi, ko preteče z zakonom določen čas v katerem bi upnik lahko zahteval izpolnitev obveznosti.

53. Obligacija, splošna pravila!

54. Patent!

S patentom se zavaruje izum, ki je nov, je dosežen z ustvarjalnim delom na ravni izumiteljstva in je industrijsko uporaben.

55. Varstvo konkurence!

Pri nastopanju gospodarskih subjektov na trgu so prepovedana dejanja, ki v nasprotju z zakonom omejujejo konkurenco na trgu ali nasprotujejo dobrim poslovnim običajem pri nastopanju na trgu ali pomenijo nedovoljeno špekulacijo.

57. Kaj spada v industrijsko lastnino, kateri zakon to ureja?

Industrijska lastnina so patent in znaki razlikovanja. Ureja ZIL.

58. Kateri urad se ukvarja s tem vprašanjem?

Urad Republike Slovenije za varstvo industrijske lastnine.